

ONDERWERP Beantwoording vragen Commissie Omgevingsvisie 17 januari 2024
DATUM 29-01-2024
DOCUMENTNUMMER UTSP-1016476851-734
VAN Huib van Essen
AAN Commissie Omgevingsvisie

In de commissievergadering Omgevingsvisie van 17 januari 2024 zijn een aantal vragen gesteld waarvan is toegezegd deze schriftelijk te beantwoorden.

1. *Graag een overzicht van de wijzigingen uit de Nota van Beantwoording op de voorgestelde wijzigingen uit het Ontwerp 1^e wijziging Omgevingsverordening.*

Dit overzicht 'Voorgestelde wijzigingen uit de Nota van beantwoording naast de wijzigingen van het Ontwerp 1^e wijziging omgevingsverordening Provincie Utrecht' is toegevoegd aan de stukken. Hierin zijn ook de wijzigingen ten gevolge van het Erratum 1^e wijziging Omgevingsverordening behorende bij de besluitvorming van PS op 7 februari 2024 opgenomen.

2. *Wanneer wordt beleid uit de Omgevingsvisie in regels van de Omgevingsverordening neergelegd en wanneer niet?*

De Omgevingswet schrijft voor dat PS een aantal dingen moet regelen in een omgevingsverordening. Daarnaast hebben PS een afwegingskader vastgesteld voor wanneer er wel of geen regels worden gesteld. Daarbij wordt uitgegaan van "decentraal, tenzij". In de [Omgevingsvisie](#) (door PS vastgesteld) is, afhankelijk van de opgave, aangegeven hoe het beleid wordt uitgevoerd. Dat kan zijn: stimuleren, participeren, realiseren en reguleren (en een mix daarvan). Bij reguleren worden, als dat doelmatig en doeltreffend is, (instructie)regels over het omgevingsplan en de waterschapsverordening en waar nodig regels voor burgers en bedrijven gesteld.

3. *PvdD: Er wordt in de toelichting op artikel 6.3 verwezen naar de handreiking Meerwaardebenadering. Waarom wordt er niet in de regels van artikel 6.3 zelf naar deze handreiking verwezen?*

De reden dat de handreiking is opgenomen in de toelichting en niet in de regels is dat deze handreiking gaat over de toepassing van de regels. Het is niet bedoeld als deel van de regel zélf; en dat zou wel het resultaat zijn van het opnemen van een verwijzing. De handreiking is een hulpmiddel voor gemeenten waarin aan de hand van handvatten, voorbeelden en stroomschema's is uitgelegd hoe zij de regels kunnen toepassen. Dit komt niet neer op maar één mogelijke uitleg van de regels voor alle gevallen. Daarbij zijn en worden in die handreiking, anders dan de wél in onze regels opgenomen verwijzingen naar andere handreikingen, geen toetsbare onderdelen, zoals maatstaven, opgenomen. De handreiking heeft daarmee niet een inhoud die direct als - deel van een - regel kan functioneren en leent zich daar ook niet voor. Alleen al daarom is een verwijzing in de regel niet passend.

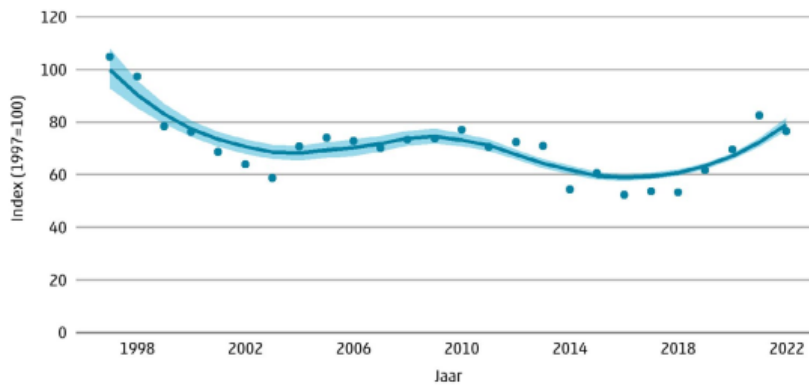
Het opnemen van een dergelijke verwijzing heeft ook de volgende gevolgen. Eerst leidt het ertoe dat de meerwaardebenadering in artikel 6.3 van de verordening wordt beperkt tot alleen dié gevallen/voorbeelden die zijn beschreven in deze handreiking. Dat is een niet wenselijke beperking, alleen al doordat daardoor de ruimte om specifieke gevallen of ontwikkelingen die niet zijn opgenomen in/voorzien zijn bij het maken van de handreiking, dan nog op hun merites te beoordelen en te bezien of deze passen binnen de regels in de Omgevingsverordening, niet meer bestaat. Ook leidt het ertoe dat de juistheid en volledigheid van de inhoud van deze handreiking in een rechtszaak ter discussie kan worden gesteld.

Ten slotte: een handreiking functioneert als hulpmiddel en niet als deel van een regel. Dat geeft een betere kans om het doel van de regel (bescherming NNN) te bereiken.

4. SGP: Het verwijderen van de Haas van de Vrijstellingslijst soorten: Zijn de cijfers uit de WUR niet achterhaald door recentere cijfers? Recentere cijfers laten ten aanzien van de Haas een veel gunstigere populatietrend zien.

Vermoedelijk wordt hier gerefereerd aan een recente publicatie in de Telganger¹ waarin gepubliceerd wordt dat populaties van de haas in de afgelopen jaren een positieve trend laten zien (zie grafiek hieronder uit het betreffende artikel). Het is echter niet zo dat dit meteen leidt tot een gunstige staat van instandhouding.

Haas

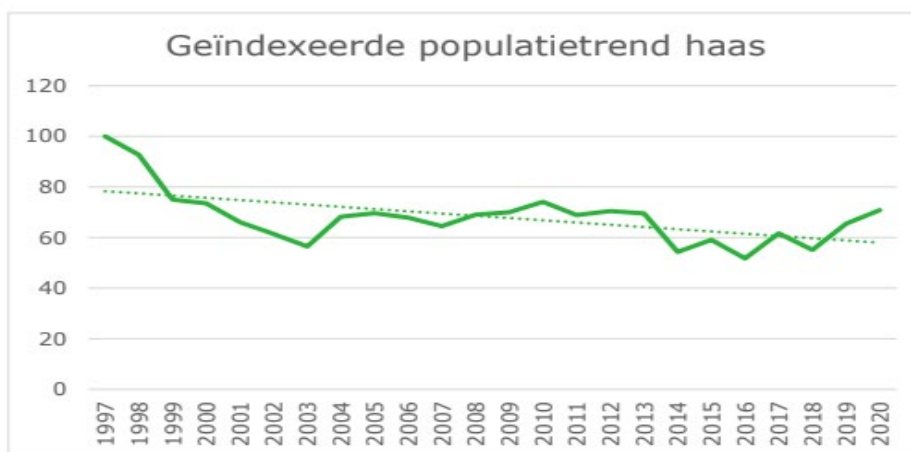

Figuur 3. Indexen (stippen) en trend (lijn) van de aantalsontwikkeling van de haas in Nederland, in de periode 1997-2021 (bron: ZV/CBS). Tevens is het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn weergegeven (blauwe band).

De Minister van LNV heeft opdracht gegeven aan Wageningen Environmental Research voor een onderzoek van naar de staat van instandhouding van haas en konijn. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek² heeft de minister de jacht op haas en konijn in de provincie Utrecht gesloten. De resultaten van dit onderzoek zijn ook aanleiding geweest om de vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen en beheer in de Omgevingsverordening aan te passen voor de soorten haas en konijn. Bij het bepalen van de SVI wordt gebruik gemaakt van een geïndexeerde populatietrend. Dat betekent dat de trend is uitgedrukt als een indexgetal op basis van een referentieperiode. Dit maakt het eenvoudiger om de procentuele veranderingen in de trend in de loop van de tijd te begrijpen. Als referentieperiode is hierbij uitgegaan van de populatiegrootte in 1997 (start van de tellingen). De geïndexeerde populatietrend komt daarmee uit op een afname van 1.2 % per jaar zoals weergegeven in onderstaande grafiek.

Bij de gegevens vanuit telganger 2023 is gebruik gemaakt dezelfde geïndexeerde populatietrend. Deze zijn net als de populatietrend vanuit de rapportage van Wageningen Environmental Research² berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek. In de telganger wordt de lange termijn populatie trend weergegeven. Voor de lange termijn, met ijkpunt 1997, wordt in de telganger gesproken van een matig afnemende populatie. Dit betekent dat met de laatste gegevens de populatie trend voor de lange termijn van voorheen 1,2% per jaar is gedaald naar >1% per jaar. De populatie trend verandert daarbij van zeer ongunstig naar matig ongunstig. Voorop staat dat de Staat van Instandhouding met deze nieuwe gegevens ongunstig blijft en niet is veranderd naar gunstig.

-
- ¹ NEM Meetprogramma Dagactieve Zoogdieren: Vilmar Dijkstra, Martijn van Oene en Tom van der Meij (CBS), Telganger november 2023.
 - ² Ter Harmsel, R., R.J. Bijlsma, E. van der Grift, N. Villing, M. van Eupen, L. Biersteker & S. Los, 2022. Staat van instandhouding haas en konijn. Wageningen, Wageningen Environmental Research, Rapport 3153.

Figuur 4.3 Geïndexeerde populatietrend haas (1997 = 100), CBS/NEM, 2021.

Binnen de provincie Utrecht is de monitoring van dagactieve zoogdieren waaronder haas recent geïntensiveerd. Ook wordt momenteel gewerkt aan een onderzoek naar de trend van een aantal soorten in de provincie waaronder haas.

5. *VVD: Is de uitspraak van de rechter op de juiste wijze verwerkt in Bijlage XVIII, onder I (borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten ter openbaring van gedachten en gevoelens). Gaat een beperking in plaats (alleen op het erf) niet te ver, ook in het licht van de uitspraak van de rechter? Het gaat om een stapeling van beperkingen: locatie, grootte en aantal. Gaat dit niet te ver?*

De desbetreffende gerechtelijke uitspraak heeft duidelijk gemaakt dat borden, vlaggen, spandoeken en vergelijkbare objecten ter openbaring van gedachten en gevoelens zijn toegestaan volgens artikel 7 van de Grondwet, maar niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte. De vrijheid van meningsuiting van artikel 7 van de Grondwet bevat namelijk twee elementen: openbaringsvrijheid en verspreidingsvrijheid. Dit laatste ziet op de vorm van het openbaren van een mening: plaats, tijd en wijze van uiting. De openbaringsvrijheid wordt niet beperkt. De verspreidingsvrijheid wordt deels ingeperkt: het kan niet op iedere willekeurige locatie in de open ruimte.

Dit heeft geleid tot een aanpassing van Bijlage XVIII, onder I, van de Omgevingsverordening, waarmee de uitspraak is verwerkt.

Zowel in het licht van de uitspraak als gezien vanuit de bescherming van landschappelijke waarden, gaat de beperking niet te ver. De vrijstelling is juridisch houdbaar en voorkomt een visueel onaanvaardbare aantasting van het landschap.

6. *SP: Door inspreker namens Utrechts Landschap wordt gesteld dat bij veel initiatieven de effecten op natuur in de onderzoeken onvoldoende meegenomen worden. Het gaat dan om o.a. licht, geluid, barrière vorming en betreding. De provincie Gelderland heeft de onderzoekseisen in de regels zelf opgenomen. Waarom doen wij dit ook niet (bij de volgende wijziging van de omgevingsverordening)?*

In de regels van de Omgevingsverordening is geen overzicht van onderzoekseisen opgenomen omdat we willen dat naar alle mogelijke aspecten wordt gekeken en we hierin ons niet willen limiteren. Om aan onze regels te voldoen moet er naar alle mogelijke effecten worden gekeken en moeten die worden onderzocht en beoordeeld. Een lijst met onderzoekseisen opnemen in de regels leidt tot een beperking, of dat voelt in ieder geval zo voor elke lezer, wat weer tot een "afvink-cultuur" leidt. Dat laatste is ongewenst omdat dan sowieso aspecten over het hoofd worden gezien en zo'n lijst nooit kan vatten wat er aan aspecten bij een ontwikkeling speelt, zeker niet voor de toekomst.

Als voorbeeld kan worden genoemd het effect van barrièrewerking als gevolg van de aanleg van een weg, of de effecten van aantasting van openheid door het plaatsen van een mast. Dit zijn voorbeelden van effecten die niet hoeven te worden meegenomen volgens de Gelderse Omgevingsverordening.

Van de regels zoals we die nu hebben weten we dat alles er onder valt en dat de regel ook in de toekomst houdbaar is en kan worden ingespeeld op nieuwe aspecten/veranderingen in de natuur. Tot slot past onze regel ook heel goed bij de omschakeling naar de Omgevingswet, omdat daar juist het idee is dat we van dit soort "afvink-lijstjes" afkomen en in het algemeen eisen dat alles wordt bekeken.

7. *PvdA: Waarom worden er nog geluidseisen gesteld in artikel 4.71? Het eisen van een maximale geluidsbelasting op de buitengevels van woningen langs de provinciale wegen is niet meer nodig. Het is tegenwoordig heel goed mogelijk om de geluidsbelasting van de binnenruimte voldoende laag te houden d.m.v. technische oplossingen. Waarom wordt hiervoor geen mogelijkheid gegeven in artikel 4.71?*
- Het realiseren van geluidgevoelige bebouwing rond provinciale wegen met een geluidbelasting hoger dan de grenswaarden kan botsen met het provinciaal belang "gezond en veilig" bereikbaar en het in standhouden van provinciale infrastructuur. De provincie heeft binnen haar geluidbeleid een plandrempel voor doelmatige geluidreducerende maatregelen vastgelegd op 61 dB en hoger. Dit is overigens al ruim hoger dan de wettelijke standaardwaarde (50 dB Lden voor provinciale wegen), vastgelegd in de Omgevingswet, waaraan in principe voldaan moet worden. Vanaf hoge waarden van de geluidsbelasting krijgt de provincie met de Omgevingswet ook de verplichting om woningen te *saneren voor geluid*. *Nieuw te realiseren woningen met een geluidbelasting hoger dan de plandrempel en hoger dan de saneringsdrempel kunnen daarmee beperkend worden voor aanpassing van provinciale wegen.*
- Het gaat bij een gezonde leefomgeving overigens niet alleen om het binnenklimaat (waarbij ramen en deuren dicht geacht zijn), maar ook de kwaliteit van de buitenruimte is van belang. Wij ontvangen regelmatig meldingen van geluidhinder bij geluidbelastingen lager dan de grenswaarden, die vragen ook om ambtelijke inzet en soms maatregelen.
8. *SGP: In het delegatiebesluit zit een niet wenselijke verruiming van de delegatie aan GS. Bijvoorbeeld artikel 5.4 waarin de inkadering tot het ganzenakkoord is verdwenen. En artikel 5.7 waarin het schadebeleid nu volledig bij GS wordt neergelegd.*

Gezamenakkoord:

Delegatiebesluit 2022

Artikel 5.4 Wijziging Ganzenrustgebieden

Gedeputeerde staten kunnen de begrenzing van Ganzenrustgebieden wijzigen en nieuwe gebieden aanwijzen als onderdeel van beleidsbijstellingen in het totaalpakket van het Utrechts ganzenakkoord

Delegatiebesluit 2024

Artikel 5.5 Wijziging Ganzenrustgebied

Gedeputeerde staten kunnen de geometrische begrenzing van Ganzenrustgebied wijzigen, nieuwe gebieden aanwijzen en gelijktijdig andere gebieden verwijderen.

De zinsnede "in het totaalpakket van het Utrechts ganzenakkoord" is verwijderd om het toe kunnen staan dat begrenzingen tussentijds worden gewijzigd. Dit gebeurt nu bijvoorbeeld door delen die onder het Stedelijk gebied vallen en onterecht op de kaart stonden (deze kunnen feitelijk niet door ganzen worden gebruikt) van de kaart te halen. Dit zou op korte termijn niet mogelijk zijn als moet worden gewacht tot er nieuw ganzenbeleid is vastgesteld.

- Wijziging provinciale vrijstelling schadesoorten
Het Delegatiebesluit 2024 bevat geen wijziging ten opzichte van het Delegatiebesluit 2022 met betrekking tot "wijziging provinciale vrijstelling schadesoorten":

Delegatiebesluit 2022

Artikel 5.6 Wijziging provinciale vrijstelling schadesoorten

Gedeputeerde staten kunnen de artikelen 6.43 tot en met 6.47 van de Omgevingsverordening wijzigen op de onderdelen: ganzensoorten, periode van kwetsbaar gewas, tijdvak van afschot, gewassoorten, uitzonderingen gewassoorten en afschot, groepsgrootte, aantal doden per verjaagactie, middelen, en wijze van gegevenslevering.

Delegatiebesluit 2024

Artikel 5.7 Wijziging provinciale vrijstelling schadesoorten

Gedeputeerde staten kunnen de artikelen 6.43 tot en met 6.47 van de Omgevingsverordening wijzigen op de onderdelen: ganzensoorten, periode van kwetsbaar gewas, tijdvak van afschot, gewassoorten, uitzonderingen gewassoorten en afschot, groepsgrootte, aantal doden per verjaagactie, middelen, en wijze van gegevenslevering.

9. *Utrecht Nu: In de zienswijze van de gemeente Utrecht wordt verzocht om een verruiming van de boordiepte van 40 naar 50 meter waardoor de ondergrond intensiever gebruikt kan worden voor bodemenergiesystemen. Maar is er niet eerder een probleem met de beschikbaarheid van drinkwater? Wat zijn de standpunten van drinkwaterbedrijven ten aanzien van deze eventuele verdieping?*
 De aanwezigheid van bodemenergiesystemen hoeft op zichzelf geen negatieve invloed op de beschikbaarheid van drinkwater te hebben. Pas wanneer als gevolg van de aanwezigheid van bodemenergiesystemen een verontreiniging van het grondwater ontstaat, bijvoorbeeld door verspreiding van een bestaande verontreiniging of het ontstaan van een nieuwe, wordt de grondwatervoorraad voor de bereiding van drinkwater aangetast. De winningen Leidsche Rijn en De Meern worden beschermd door een waterwingebied en een boringsvrije zone. Zowel onder de oude en huidige regelgeving geldt al een verbod op het realiseren van bodemenergiesystemen in waterwingebieden. In boringsvrije zones mogen bodemenergiesystemen worden aangebracht tot aan de in deze gebieden geldende dieptegrens; voor deze winningen tot 40 meter beneden maaiveld. Het verzoek van de gemeente Utrecht gaat over het verdiepen van de dieptegrens van 40 meter naar 50 meter beneden maaiveld.
 Leidsche Rijn en De Meern zijn winningen van Vitens. Voldoende bescherming van haar winlocaties is voor Vitens van groot belang. Omdat het nog onzeker is of de beschermende lagen deze winningen voldoende beschermen tegen negatieve invloeden van bovenaf, maakt dat het drinkwaterbedrijf voornamelijk zeer terughoudend is ten aanzien van het verruimen van de dieptegrens. Onderzoeken of verruimen van de dieptegrens mogelijk is, doen we daarom samen met het drinkwaterbedrijf, op basis van gedegen kennis van de ondergrond.
10. *PvdD en Volt: Glyfosaat: Zijn er mogelijkheden om gebruik van glyfosaat in andere gebieden naar analogie van de Bethunepolder te verbieden?*
 We onderzoeken of het mogelijk is om onder de Omgevingswet het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen gebiedsgericht in algemene zin te verbieden en of dit doelmatig en doeltreffend is. Hier komen we op terug in de statenbrief handelingsperspectief KRW, die eind Q1 is toegezegd aan de Staten.
 De Bethunepolder is een waterwingebied (oppervlaktewaterwinning) met het beschermingsregime voor een grondwaterbeschermingsgebied, aangescherpt met bijzondere regelgeving. Hierdoor kunnen we aanvullende regelgeving opnemen, onder andere een aanscherping voor het gebruik van glyfosaat.
 Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen is grotendeels landelijk geregeld. Op grond van deze regelgeving mogen particulieren sinds 2023 geen gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat meer gebruiken en het mag ook niet aan particulieren worden verkocht. In de landbouw mogen agrariërs en telers nog wel gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken (al wordt de voorkeur aan alternatieven gegeven). Andere professionals, zoals hoveniers en waterschappen, mogen alleen in uitzonderingsgevallen gewasbeschermingsmiddelen (met glyfosaat of een andere stof) gebruiken, zoals langs het spoor en op vliegvelden, omdat hierbij de veiligheid in het geding komt.
 Vanuit landelijke regelgeving is het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden al aan banden gelegd ten behoeve van de bescherming van de drinkwaterwinlocaties. Voor het gebruik van de 162 landelijk toegestane gewasbeschermingsmiddelen geldt een beperking of verbod op het gebruik ervan in grondwaterbeschermingsgebieden.
11. *GroenLinks: Wat vindt het college van het initiatiefvoorstel bestrijding landbouwgif dat in de provincie Friesland is ingediend?*
 De doelstelling van het voorstel sluit aan bij onze ambitie uit het coalitieakkoord "Aan de slag", zie ook [Strategische collegeagenda](#), maximaal terugdringen gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. In de statenbrief handelingsperspectief KRW zal kort worden ingegaan op dit punt met een beschrijving langs welke stappen we een vermindering van gewasbeschermingsmiddelen gaan oppakken. Daarbij spelen ook juridische mogelijkheden om het gebruik terug te dringen een belangrijke rol. Het resultaat van al deze stappen wordt vertaald naar maatregelen en in het beleid opgenomen, voor landbouw, maar ook in andere relevante beleidsvelden.
12. *BBB: Waarom heeft LTO Noord nog geen antwoord gekregen op hun zienswijze?*
 Na het vaststellen door PS van de definitieve Nota van beantwoording op 7 februari wordt de Nota van beantwoording via de mail naar alle insprekers gestuurd. Op deze wijze worden alle insprekers geïnformeerd over hoe er op hun zienswijzen gereageerd is. LTO Noord wordt dus na 7 februari geïnformeerd.
13. *PvdA: Graag een kaart waarop het gebied 'uitbreiding woningbouw onder voorwaarden' is aangegeven. Bij de [beantwoording van de technische vragen](#), zat een linkje naar de kaart, het gebied 'Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden': [Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#). Zie volgende pagina voor een kaartje.*

TMP

Uitbreiding woningbouw onder voorwaarden

